

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Infrastruktūras un kibernetikas jomas arhitektūra

Guntis Ieviņš, Toms Štālbergs, Jānis Irbe
22.01.2025

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Infrastruktūras un kiberdrošības jomas arhitektūras tvērums

Datu centri un mākondataošana – tehniskās infrastruktūras un koplietošanas pakalpojumu kopums, kas nodrošina valsts pārvaldes iestādēm valsts pārvaldes funkcijas vai deleģēta valsts pārvaldes uzdevuma veikšanai drošu valsts datu un infrastruktūras izmitināšanu

Programmatūras dzīves cikla nodrošināšana – procesu un pasākumu kopums, kas nodrošina valsts pārvaldes informācijas sistēmām nepieciešamās programmatūras un tās izpildvides sagādi un uzturēšanu ievērojot izstrāddarbināšanas (ang.val. “DevOps”) principus.

Datorizētās darba vietas un tīkli – darba vides sastāvdaļa, kas nodrošina darbiniekiem iespēju strādāt efektīvi, izmantot nepieciešamos IKT resursus un veikt darbu gan lokāli, gan attālināti, izmantojot drošu datu pārraides tīklu

Datu vēstniecība – ārpus Latvijas teritorijas izmitināta IKT infrastruktūra, kas atbilst noteiktiem drošības un pieejamības kritērijiem un garantē spēju nacionāla mēroga krīzes gadījumā nodrošināt publiskās pārvaldes informācijas sistēmu pilnu atkopī un iedarbināšanu pakalpojumu pilnvērtīgai nodrošināšanai

Visaptverošā kiberdrošība – kā būtiska sastāvdaļa visās iepriekšminētajās infrastruktūras komponentēs

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Jomā specifiskie attīstības mērķi

M.1. IKT Infrastruktūras resursu konsolidācija – Valsts datu centru apvienošana vienotā valsts datu apstrādes mākonī, centralizētu mākoņpakalpojumu izmantošana, vienotā datu pārraides tīkla infrastruktūrā (WAN, perimetra un LAN), kas atbilst noteiktajām prasībām kiberdrošības jomā.

M.2. Datu centri un mākoņdatošanas risinājumu paplašināšana un pilnveidošana – Būtiski samazināt valsts vienotā datu apstrādes mākoņa darbības pārtraukumu un datu zuduma riskus viena vai vairāku datu centru un citu IKT infrastruktūras būtisko elementu vienlaicīgas atteices scenārijos. Valsts pārvaldes IS un reģistri ir dublēti atbilstoši prasībām kiberdrošības jomā noteiktajam.

M.3. Tīklu attīstība un pilnveidošana – Drošs ātrgaitas datu pārraides tīkls starp mākoņdatošanas pakalpojuma sniedzējiem, datu vēstniecību, privātā sektora mākoņdatošanas pakalpojumu sniedzējiem, tostarp hiperskeileriem, un stabils, drošs datu pārraides tīkls līdz gala lietotāju datorizētajām darba vietām.

M.4. Datu vēstniecības izveide un uzturēšana – Ārpus Latvijas teritorijas izmitināta kiberdrošības prasībām atbilstoša IKT infrastruktūra valsts pārvaldes kritisko funkciju nodrošinošo IS darbināšanai. Starp Datu vēstniecību un valsts vienotajiem datu centriem ir drošs datu pārraides tīkls.

M.5. Kiberdrošības prasībām atbilstoša datorizētās darbavietas attīstība – Tehnoloģiskā platformā valsts pārvaldes darbinieku darbvirsma, mobilo ierīču un datu pārraides tīklu centralizētas darbības nodrošināšana, apkalpošanas funkciju centralizācija nodrošinot IKT ekspertu konsolidāciju, specializāciju un attīstību.

M.6. Programmatūras sagādes un darbināšanas pilnveidošana – vienotā programmatūras koda repozitorija principa pielietošana attīstot lietojumprogrammatūras risinājumus un to komponentes par publisku finansējumu, nodrošinot, lai izstrādes rezultāti (tajā skaitā programmatūras pirmkods un tā dokumentācija) ir pieejami pēc iespējas plašākam potenciālo izmantotāju lokam. Iegādājoties jaunu programmatūru tā atbilst noteiktajām minimālajām prasībām.

M.7. Droša IKT infrastruktūra – nodrošināt valsts IKT sistēmu, datu pārraides tīkla un datu drošību, integritāti, pieejamību un noturību pret kiberuzbrukumiem, sniegto pakalpojumu ietvaros.

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Jomas esošās arhitektūras novērtējums

STIPRĀS PUSES	VĀJĀS PUSES
Datu centri un mākoņdatošana - Programmatūras sagāde un darbināšana - Datorizētās darba vietas un tīkli - Datu vēstniecības -	Datu centri un mākoņdatošana - Programmatūras sagāde un darbināšana - Datorizētās darba vietas un tīkli - Datu vēstniecības -
IESPĒJAS	DRAUDI
Datu centri un mākoņdatošana - Programmatūras sagāde un darbināšana - Datorizētās darba vietas un tīkli - Datu vēstniecības -	Datu centri un mākoņdatošana - Programmatūras sagāde un darbināšana - Datorizētās darba vietas un tīkli - Datu vēstniecības -

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Mērķarhitektūra, Juridiskais skats

Datu centri un mākoņdatošana

- Valsts datu apstrādes mākoņa noteikumi. (Izmaiņas)

Programmatūras dzīves cikla nodrošināšana

- MK noteikumi par programmatūras izstrāddarbināšanas platformas nodrošināšanu.

Datorizētās darba vietas un tīkli

- Informatīvais ziņojums par centralizētas datorizētās darba vietu un datu pārraides tīklu platformas pārvaldība.
- MK noteikumi par centralizētas datorizētās darba vietu un datu pārraides tīklu platformas pārvaldība.

Datu vēstniecība

- Konceptija par Datu vēstniecības izveidi.
- MK noteikumi par Datu vēstniecībā izmitināmajām IS.

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Mērķarhitektūra, Organizācijas skats

Funkcijas

- Centralizēta attālināto lietotāju apkalpošana. Vienots palīdzības dienests;
- Centralizēta standartizētās darbavietas programmatūras pārvaldība;
- Centralizēts lokālo lietotāju atbalstu (onsite support) (t.sk. LAN) un operatīvo, fizisko lietotāju atbalsts;
- Centralizēta datortehnikas un sakaru iekārtu un programmatūras sagāde un pārvaldība dzīves cikla laikā;
- Centralizēts WAN (Wide Area Network) –Valsts pārvaldē vienots WAN starp iestādēm un datu centriem;
- Centralizēta datortehnikas lietotāju funkcijām atbilstošu lomu un politiku pārvaldība;
- Mākoņpakalpojumus nodrošina mākoņdatošanas pakalpojumu sniedzēji;
- Datu vēstniecība;
- Centralizēts DevOps risinājums visā valsts pārvaldē.

*Centralizēts - Risinājums, funkcija vai pakalpojums, kas tiek nodrošināts centralizēti federētā veidā.

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Mērķarhitektūra, Organizācijas skats un Tehniskais skats

Pakalpojumi

- Centralizēts datorizētās darba vietas pakalpojums.
- Datu centri un mākoņdatošanas pakalpojumi.
- Viens centralizēts DevOps kā pakalpojums.
- Datu vēstniecības darbības nodrošināšana.

Tehniskajā skatā aprakstītās informācijas sistēmas ir cieši saistītas ar šiem pakalpojumiem.

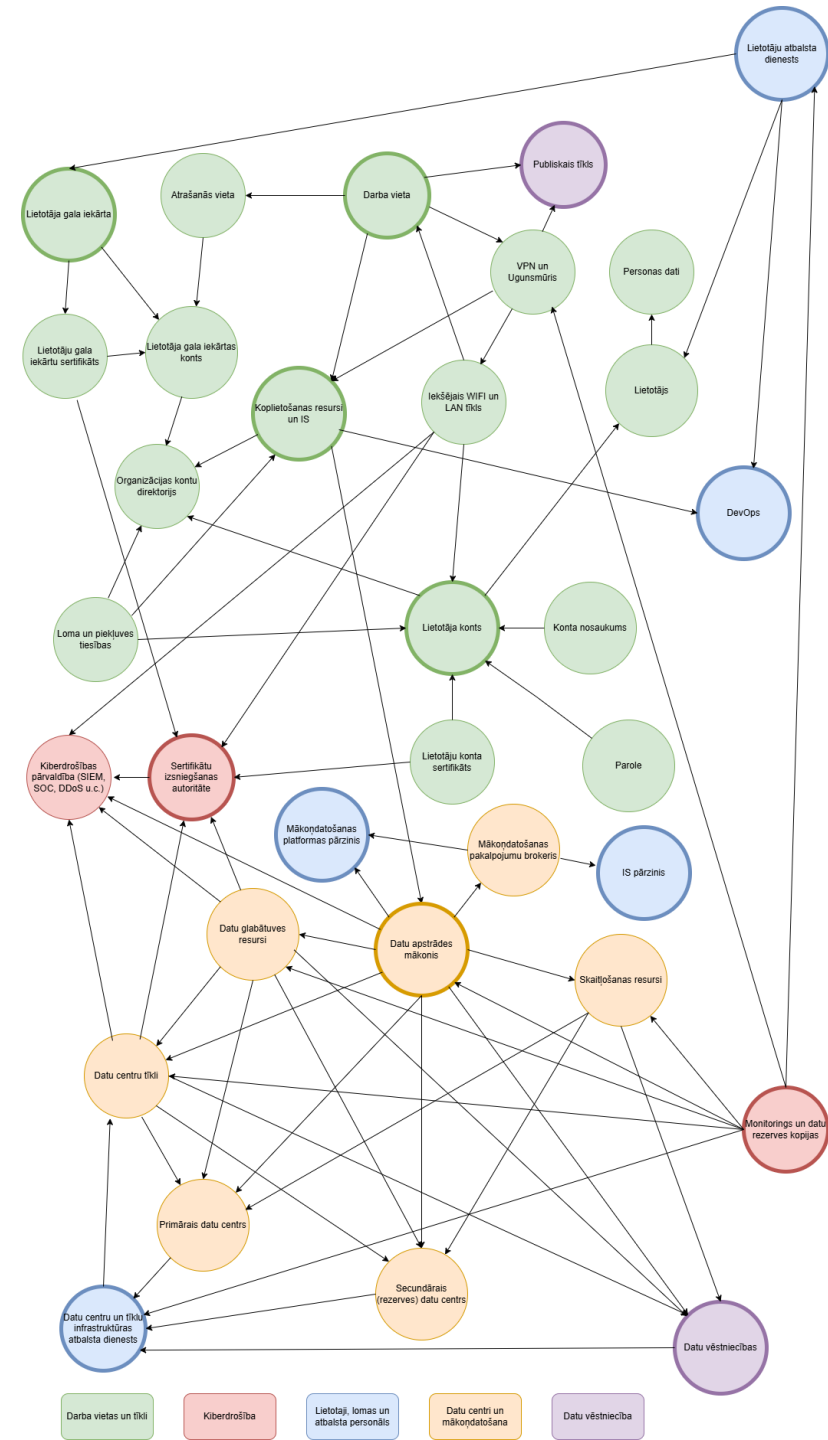
Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Mērķarhitektūra, Semantiskais skats

Semantiskais skats uzskatāmi parāda atkarības un saistības starp arhitektūras elementiem.

Semantiskais skats attēlo arhitektūras elementu grupas:

- Darba vieta un tīkli;
- Kiberdrošība;
- Lietotāji, lomas un atbalsta personāls;
- Datu centri un mākoņdatošana;
- Datu vēstniecība.

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Mērķarhitektūras ieviešanas ceļa karte

- Pasākumu plāns
- Mijiedarbība ar citiem domēniem
 - **Datu centri un mākoņdatošana** ir nepieciešami visām jomu arhitektūrām un tie veicina centralizētu datu pārvaldību un koplietošanu šajās nozarēs, nodrošinot efektīvāku datu apmaiņu un sadarbību starp iestādēm.
 - **Programmatūras dzīves cikla nodrošināšana (DevOps)** ir nepieciešama visām jomu arhitektūrām un tā nodrošina gan koplietojamus risinājumus, gan specializētus risinājumus, kas pielāgoti katrai jomai, ļaujot attīstīt specifiskus digitālos risinājumus.
 - **Datorizētās darba vietas un tīkli** nodrošina piekļuvi centralizētiem risinājumiem un datu centriem, lai efektīvi nodrošinātu attiecīgās jomas funkcijas. Nodrošinās Centralizēts datorizētās darba vietas pakalpojums
- Riski

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Nākamie soļi

- Aktuālā arhitektūras versija ir izsūtīta Foruma dalībniekiem 15.01.2025 izskatīšanai;
- Pašreizējā arhitektūras versija tiek izvietota VARAM mājaslapā;
- IKT infrastruktūras un kiberdrošības jomas arhitektūra tiks aktualizēta darba grupas ietvaros.

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Guntis Ieviņš, 67026417, guntis.ievins@varam.gov.lv

[Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija](#)

